

De A van ...

Autisten, dat zijn mensen die lijden aan autisme, zo omschrijft mijn woordenboek deze groep kort en bondig. Maar wat houdt dat in? Het boek 'Het wonderbaarlijke voorval met de hond in de nacht' van schrijver Mark Haddon biedt een inkijk in het leven van een 15-jarige detective die autist is. En de fictieve schrijver van het boek. Al vanaf de eerste bladzijden wordt de lezer gegrepen door de fascinerende redeneringen en gevoelens van de hoofdpersoon. Wie zijn verhaal leest, gaat van hem houden.

Autisten zelf houden vaak van tellen en van getallen, als ik het goed begrijp. Van verzamelingen getallen en van logische getallenreeksen, zoals priemgetallen. Dan houden zij vast ook wel van geordende reeksen vlinders in een insectenverzameling. De favoriete vlinder in deze kringen moet wel de nummervlinder (atalanta) zijn. Vind maar eens een andere dagvlinder met een tweecijferig opdruk. Op de onderkant van de rechter achtervleugel staat in zwarte natuurinkt het getal 78 geprint, of zo men wil 98 of 18. Jammer dat deze geen priemgetal zijn, net zo min als de gespiegelde getallen op de linker-vleugel van de atalanta.

In meer opzichten dan de cijfercode wijkt de atalanta af van wat voor dagvlinders gangbaar is. In Nederland is het de enige soort die kan worden omschreven als nachttactieve dagvlinder. De film 'Go butterfly go' van cineaste Josephine Hamming maakt duidelijk waarom. Bij de trekbeweging in het najaar van de atalanta, vanuit het noorden naar het zuiden, worden de vlinders op de hielen gezeten door de invallende kou en teveel vocht in de lucht. Bij de trek noordwaarts in het voorjaar, vanuit Marokko, is het de toenemende hitte en droogte die de dieren voortstuwt. De atalanta moet er daarom in beide richtingen

de vaart inhouden en niet teveel tijd verkwanselen aan nachtrust.

De film laat ook zien dat het totale trek-traject door opeenvolgende generaties wordt gemaakt. De migratie van de atalanta blijkt vooral een estafettetocht van het ene voortplantingsgebied naar het andere. Misschien is het door die gehaastheid dat de vrouwtjes bij het eileggen opvallend gedrag vertonen. Afgaand op eigen waarnemingen worden de eieren vaak afgeworpen boven brandnetels en niet netjes afgezet. Een verschijnsel dat in dagvlinderboeken onvermeld is.

Leuk aan de atalanta is, dat dit dier met zijn gedrag het geijkte beeld aan diggelen gooit van de vlinder als kwetsbaar, teer en niet aan te raken wezentje. Wie goed kijkt ziet een krachtpatser, die geen berg te hoog, geen water te breed en geen spinnenweb te kleverig is. De atalanta is de terreinwagen onder de dagvlinders, die zich met flinke kruissnelheid een weg baant door de meest onherbergzame gebieden. Maar die soms wel, helemaal gevloerd, zit uit te hingen op de rotskust van Normandië of het strand bij Tanger. Een gerafelde nummervlinder, voor even helemaal uitgeteld.

Tekst:
René Marcellis
Tekening:
Kees Verbeek

